

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 16/2010-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 29. septembra 2010 v zložení z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta, Milana Ľalíka, Jána Lubyho, Marianny Mochnáčovej, Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpenej poslancom Mgr. R. R., na začatie konania o súlade § 13 ods. 2 písm. a) až c) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2009 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 6 ods. 1, čl. 34 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky **z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 11. júna 2010 doručený návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej

len „navrhovateľ“), zastúpenej poslancom Mgr. R. R., na začatie konania o súlade § 13 ods. 2 písm. a) až c) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2009 Z. z. (ďalej len „školský zákon“) s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 6 ods. 1, čl. 34 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

2. Podstata tvrdenia navrhovateľa, že napadnutý § 13 ods. 2 písm. a) až c) školského zákona nie je v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 6 ods. 1, čl. 34 a čl. 152 ods. 4 ústavy, spočívala:

(i) V neurčitosti/nenormatívnosti pojmu „*vžitá a zaužívaná geografická názvy*“, uvedeného v § 13 ods. 2 písm. a) školského zákona. Podľa názoru navrhovateľa z ustanovenia § 13 ods. 2 písm. a) školského zákona nie je jasné, „*ktoré geografické názvy sú vžitá a zaužívaná v jazyku národnostnej menšiny, ... ktorý subjekt a... podľa akých kritérií posúdi vžitost' a zaužívanost' geografických názvov v jazyku národnostnej menšiny*“. Navrhovateľ ďalej namietal, že toto ustanovenie neprípustne/nepriamo novelizuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o geodézii a kartografii“), ako aj zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 191/1994 Z. z. o označovaní obcí v jazyku národnostných menšín v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o označovaní obcí“).

V tejto súvislosti navrhovateľ (v texte návrhu opakovane, pozn.) uviedol, že „*Napadnuté znenie § 13 ods. 2 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. je v rozpore s čl. 1 ods. 1 ústavy, pretože štandardizácia geografického názvoslovia je upravená z hľadiska vecnej pôsobnosti v zákone o geodézii a kartografii, a preto nemôže byť predmetom úpravy školského zákona, keďže nepriama novela je v právnom štáte neprípustná... pretože neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 ústavy je aj princíp právnej istoty*“. V tomto ohľade poukázal tiež na čl. 11 legislatívnych pravidiel tvorby zákonov (uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky č. 519 publikované v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 19/1997 Z. z.). V súvislosti s neurčitost'ou/nenormatívnost'ou pojmov „*vžitý*“ a „*zaužívaný*“ poukázal tiež na „*čl. 4 Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky ako aj s Legislatívnymi pravidlami tvorby zákonov Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorých zákon musí byť*

zrozumiteľný, terminologický presný, prehľadne usporiadaný a stručný v tom zmysle, že má obsahovať len ustanovenia s normatívnym obsahom.“

(ii) V neexistencii učebníc schválených v rokoch 2002 až 2006, na ktoré poukazuje § 13 ods. 2 písm. a) in fine školského zákona. Podľa názoru navrhovateľa *„v rokoch 2002 až 2006 nebola schválená žiadna učebnica v jazyku národnostnej menšiny, a preto je citované ustanovenie nevykonateľné, a nie je možné skutočne splniť príkaz právnej normy vychádzajúci z neexistujúcich skutočností“*. Z uvedených dôvodov podľa názoru navrhovateľa *„... je toto ustanovenie nevykonateľné a je v rozpore s čl. 1 ods. 1 ústavy, pretože nezaručuje právnu istotu občanov“*.

(iii) V tom, že ustanovenie § 13 ods. 2 písm. b) školského zákona neprípustne/nepriamo novelizuje § 18 ods. 1 zákona o geodézii a kartografii, hoci *„Štandardizácia geografického názvoslovia je upravená z hľadiska vecnej pôsobnosti v zákone o geodézii a kartografii.“* Podľa názoru navrhovateľa štandardizácia nemôže byť *„... v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy predmetom úpravy školského zákona, keďže nepriama novela je v právnom štáte neprípustná... Zároveň ide o duplicitu, ktorá je v právnom štáte neprípustná, pretože predmetná povinnosť je už upravená v zákone o štátnom jazyku a v zákone o geodézii a kartografii.“*

(iv) V tom, že ustanovenie § 13 ods. 2 písm. c) školského zákona je nevykonateľné z dôvodov uvedených v bode 2 (i), t. j. pre neurčitosť pojmu *„vžitá a zaužívaná geografická názvy“*. V súvislosti s namietanými skutočnosťami v bode 2 (iii) a 2 (iv) navrhovateľ ešte uviedol, že *„Text ustanovení uvedených v § 13 ods. 2 písm. b) a c) školského zákona je z jazykového a významového hľadiska nesprávny, pretože predmetné ustanovenia nenadväzujú na úvodnú vetu (predvetie) uvedenú na začiatku ustanovenia § 13 ods. 2 školského zákona a nevytvárajú jednotný logický celok.“*

(v) V tom, že predmetom skúmania tohto návrhu je novela zákona [zákon č. 37/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení zákona č. 462/2008 Z. z.], ktorá bola schválená Národnou radou Slovenskej republiky pod názvom „zákon z 3. februára 2009, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní...“, pričom «zákon pod týmto názvom nikdy nebol uverejnený v Zbierke zákonov, a preto objektívne nie je možné novelizovať neexistujúci zákon. Tento nedostatok má natolko závažný charakter, že ho nepochybne nemožno považovať za chybu v písaní alebo inú zrejmu nesprávnosť.

V názve novely školského zákona schváleného dňa 3. februára 2009 sú slová „Národnej rady Slovenskej republiky“ v rozpore s § 91 ods. 1 zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov ako aj s čl. 1 ods. 1 ústavy. Podľa citovaného ustanovenia sa od 1. januára 1997 používa len označenie „zákon“.

Z uvedeného dôvodu vyplýva, že novela zákona, ktorú schválila Národná rada Slovenskej republiky dňa 3. februára 2009 podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, nikdy nemôže nadobudnúť platnosť a účinnosť a nemôže sa stať súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky, pretože žiadny zákon nebol v Zbierke zákonov publikovaný ako „zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov“.».

(vi) *V tom, že „nie je možné prisudzovať geografickým objektom iný názov, ktorý nie je výsledkom oficiálnej štandardizácie“, o ktorej (štandardizácii) rozhoduje iba Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ďalej len „úrad geodézie, kartografie a katastra“) podľa § 18 a nasl. zákona o geodézii a kartografii. Štandardizované geografické názvy sú záväzné inter alia aj pre vydavateľov učebníc (a teda pre učebnice ako také, pozn.). A keďže štandardizované geografické názvy sa v zmysle s § 3 ods. 3 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnom jazyku“) uvádzajú v štátnom jazyku, podľa názoru navrhovateľa nedošlo (zrejme v minulosti, pozn.) uvádzaním geografických názvov v štátnom jazyku v učebniciach národnostných menšín k žiadnemu protiprávnemu konaniu, pretože ich uvádzanie v štátnom jazyku je v súlade s platným právnym poriadkom.*

3. Na základe uvedených skutočností navrhovateľ žiadal, aby ústavný súd vydal tento nálezh: *„ustanovenia § 13 ods. 2 písm. a) až c) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2009 Z. z. nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 6 ods. 1, čl. 34 a čl. 152 ods. 4 Ústavy...“*

4. Navrhovateľ zároveň požiadal ústavný súd, aby pozastavil účinnosť § 13 ods. 2 písm. a) až c) školského zákona až do rozhodnutia vo veci samej vzhľadom na to, že jeho ďalšie uplatňovanie ohrozuje základné práva a slobody a zároveň z jeho uplatňovania hrozí vážny a nenapraviteľný následok. V ďalšom odôvodnil tento návrh, v podstate zhodne s uvedeným v bode 4. Nad rámec týchto dôvodov uviedol, že *„Účinnosť napadnutých ustanovení zákona č. 245/2008 Z. z. môže zapríčiniť veľké problémy didaktického i psychického charakteru, pretože používaním dvojjazyčných geografických názvov v učebniciach, učebných textoch a pracovných zošitoch vydávaných v jazyku národnostných menšín sa vnesie zmätok, nesúlad a nevyváženosť do procesu systematického učenia a ukladania získaných poznatkov do pamäti detí a žiakov, ktorých materinským jazykom je jazyk národnostnej menšiny, a to im následne spôsobí pamäťovú fixáciu a používanie v praxi aj umelých, nie historicky vytvorených geografických názvov, čo neskôr sťaží ich spoločenské uplatnenie v Slovenskej republike.“*

II.

5. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Z povahy veci vyplýva, že pri predbežnom prerokovaní návrhu je ústavný súd povinný skúmať aj to, či sú splnené ďalšie zákonné podmienky na to, aby sa o návrhu mohlo konať.

6. V konaní podľa čl. 125 ústavy postupuje ústavný súd v zmysle čl. 140 ústavy predovšetkým podľa všeobecných ustanovení § 18 až § 36 zákona o ústavnom súde a podľa osobitných ustanovení § 37 až § 41b zákona o ústavnom súde upravujúcich špecificky konanie o súlade právnych predpisov.

7. Podľa čl. 131 ods. 1 druhej vety ústavy sa plénum ústavného súdu uznáša nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne. Podľa čl. 134 ods. 1 ústavy sa ústavný súd skladá z trinástich sudcov. Podľa § 4 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd je spôsobilý v pléne konať a uznášať sa, ak je na rokovaní a rozhodovaní prítomných aspoň sedem sudcov. Podľa § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde plénum ústavného súdu sa uznáša nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne.

8. Na rokovaní a rozhodovaní pléna ústavného súdu konaného 29. septembra 2010 boli prítomní jedenásti sudcovia. Za návrh alebo za protinávrh malo hlasovať minimálne 7 sudcov, ináč sa návrh zamietne. Na tomto rokovaní pléna boli predložené tri návrhy:

- sudca spravodajca predložil návrh na prijatie návrhu navrhovateľa na ďalšie konanie a na nevyhovenie návrhu na pozastavenie účinnosti § 13 ods. 2 písm. a) až c) školského zákona,

- sudca Ladislav Orosz predniesol protinávrh:

„1. Návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky v časti o vyslovenie nesúlady § 13 ods. 2 písm. a) až c) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2009 Z. z. s čl. 1 ods. 1 (ústavy, pozn.) p r i j í m a na ďalšie konanie.

2. Vo zvyšnej časti návrh o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. Návrhu na pozastavenie účinnosti § 13 ods. 2 písm. a) až c) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2009 Z. z. n e v y h o v u j e .“ a

- sudca Lajos Mészáros predniesol protinávrh:

„Návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.“

9. Pri hlasovaní o protinávrhoch sudcov Ladislava Orosza, Lajosa Mészárosa a návrhu sudcu spravodajcu na rozhodnutie sa ani v jednom prípade nedosiahla nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov.

10. Vzhľadom na uvedené, ako aj so zreteľom na to, že plénu ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní tejto veci, s výnimkou návrhu sudcu spravodajcu a dvoch protinávrhov (bod 8), nebol predložený na rozhodnutie iný návrh, resp. protinávrh, ústavný súd návrh navrhovateľa na začatie konania o súlade § 13 ods. 2 písm. a) až c) školského zákona s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 6 ods. 1, čl. 34 a čl. 152 ods. 4 ústavy z procesných dôvodov zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2010